

הסיכונים והטיפול בדלקת רחם

ד"ר מאג'ד אבו טועמה וטרינר

דלקת רחם בעזים נחשבת לאחת המחלות הקשות הגורמת להפסדים רבים עקב פגיעה קשה בפוריות העז ואף למוות. עזים נחשבות לרגישות מאוד למצבי מועקה, לדלקות בכלל, ובמיוחד לדלקת רחם. במאמר זה אנסה למנות כמה מגורמי המחלה ודרכי ההתמודדות עמם •

להלן גורמי הסיכון

- א. השמנת יתר בזמן ההיריון, גורמת לסיכויי רעלת הריון גבוהים יותר, לחולשה בהתכווצויות הרחם בזמן ההמלטה להתעכבות ביציאת הוולד ולעצירת שליה.
  - ב. חוסר קלציום בדם (hypocalcemia) חוסר ויטמין אי וסילניום גורמים לחולשה בהתכווצויות הרחם בזמן ההמלטה ותורמים בהמשך לעצירת שליה.
  - ג. חוסר ויטמין אי (A) גורם להאטה בחידוש תאי רקמות הרחם, ולחולשה בעמידות הרחם בפני דלקות למיניהן.
  - ד. סביבת המלטה לא הגיינית, גורמת לכניסת חיידקים ווירוסים לחלל הרחם עקב פתיחת צוואר הרחם בזמן ההמלטה, אפשר למנות את חיידק הטטנוס, חיידקי קולי (יכולים לגרום לאלח דם), חיידקי הקלוסטרידום (גורמים לסימום מעיים), סטפילוקוקוס אוורוס (דלקת רחם נימקית, גנגרנה).
  - ה. התערבות מוקדמת לא מקצועית ולא היגיינית בעזרה להמלטה יכולה לגרום לעצירת שליה ובהמשך לדלקת רחם.
- דלקת רחם בעזים יכולה להיות חריפה (אקוטית) תת חריפה וכרונית.

דלקת חריפה

לרוב מתהווה תוך יום או יומיים

מההמלטה עם סימני אלח דם, ריור מוגבר, התנשמות כבדה עם פה פתוח, הפרשות רחמיות עם ריח חזק אופייני דוחה בצבע אדום שחור, העז במצב שכיבה על הצד עם חוסר יכולת עמידה. דלקת רחם חריפה לרוב נגרמת כתוצאה מכניסת חיידקים אלימים (חיידקי קולי, טטנוס, סטפילוקוקוס אוורוס) לחלל הרחם בזמן ההמלטה. לרוב, במקרים של דלקת חריפה סיכויי ההחלמה קלושים מאוד והמקרים מסתיימים במוות. לדעתי ניתן לצמצם את מיקרי הדלקת החריפה ע"י חיסון העזים בזמן ההיריון. (חיסון קולי, וסימום מעיים שמגן גם מפני טטנוס). דלקת תת חריפה, נמשכת יותר זמן (שבוע עד שבועיים) מההמלטה, בדרך כלל בגלל עצירת שליה שנמשכה זמן רב ולא טופלה כראוי. בדלקת תת חריפה ישנה ירידה בתנובת החלב, או אי עליה בתנובת החלב, תיאבון חלש, חום עולה ויורד, הפרשות רחמיות מוגלתיות ורזון מתמשך. גילוי מוקדם וטיפול נכון של המקרים יכול ולהוביל להחלמה. דלקת כרונית נמשכת זמן רב, לרוב העז לא מראה סימני מחלה מיוחדים והדלקת מתגלה לרוב בזמן בדיקת אולטראסאונד, סיכויי ההחלמה במקרים אלו לא גבוהים. את דלקות הרחם אולי לא ניתן למנוע, אבל אפשר ע"י השגחה וליווי מקצועיים בזמן ההיריון ובזמן ההמלטה לצמצם אותן. ▲